Mattilsynet

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Brakklegging av biofilter

Regelverkskrav, risiko og praktiske utfordringer

Fagdirektør, veterinær Aud Skrudland, Mattilsynet region midt

Dyrehelseregelverket

Forordning EU 2016/429 med en rekke utfyllende forordninger

Gjelder i Norge fra april 2022

Alle anlegg skal ha biosikkerhetsplan

Dokumentert og faglig vurdert plan

- Hvordan kan smitte
  - **komme inn** i anlegget,
  - **spre seg i anlegget** og
  - **overføres fra** anlegget

Planen skal ta hensyn til særtrekkene ved anlegget og **fastslå hvilke tiltak som vil redusere de biosikkerhetsrisikoene** som er identifisert.

Det skal være en navngitt ansvarlig for biosikkerhet på hvert anlegg.

Detaljerte krav

Skal minst inneholde

Sluser inn	Verifisering renhold transportmidler	Delt utstyr	Besøkende
Opptak dødfisk	Håndtering av dødfisk	Vask og desinfeksjon	Desinfeksjon av rogn

Andre aktuelle vurderinger

Ut fra risikovurdering på hvert anlegg

- Helsestatus i området
- Avstand til andre anlegg, vassdrag, slakterier etc
- Vannkilde og vannbehandling
- Avløp
- Helsestatus på fisk som tas inn i anlegget
- Flytting av fisk
- Vaksinering
- Trafikk til og fra anlegget
- Helseovervåking

- Mer her: Aquatic Code Online Access - OIE - World Organisation for Animal Health

Er det krav om brakklegging av biofilter?

Foto: Reidun Lilleholt Kraugerud ©Nofima

Klare råd fra Færøyene

Norsk fiskeoppdrett nr 9 - 2022

- « Dette understreker betydningen av klassiske biosikkerhetsrutiner, som sanering av anlegg mellom innsett og å holde årsklasser adskilt.

- Disse enkle prinsipper anses som helt nødvendige for bærekraftig produksjon av fjørfe og svin, og bør etter vår mening også bli en selvfølge i laksenæringen.»

I denne spalten vil Veterinærinstituttet hvert nummer bidra med oppdatert kunnskap om fiskehelse. Ansvarlig for spalten er forsker Mona Gjessing mona.gjessing@vetinst.no

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Færøyske overvåkingsdata gir ny kunnskap

om HPR0 ILA-virus i landbaserte settefiskanlegg

Infeksjon med ikke sykdomsfremkallende (avirulent) infeksiøst lakseanemi (ILA)-virus (HPR0) kan gi opphav til nye sykdomsfremkallende varianter. For å øke biosikkerheten er det viktig å forstå smittedynamikken i oppdrettsanlegg. Vi har kartlagt ILA-virus i landbaserte settefisk- og stamfisk-anlegg på Færøyene og funnet ut at forekomsten av HPR0 er høy, med hyppige, forbigående infeksjoner, tilsvarende forekomsten i sjøfasen. Slektskapsanalyser av HPR0 fra stamfisk, settefisk og matfisk i sjø, viser at HPR0 i stamfisk og settefisk ikke er nært beslektet. Det er derfor lite sannsynlig at HPR0 i settefiskanleggene har kommet inn med rogn. Alle HPR0-varianter som ble påvist i settefisk og stamfisk hadde tidligere vært funnet i fisk i sjø. Dette kan tyde på at sjøvann eller forflytning av annet forurenset materiale fra det marine miljøet er en viktig smittekilde, selv i ferskvannsanlegg. Funn av svært like HPR0-virus gjennom flere produksjonssykluser i samme resirkuleringsanlegg tyder dessuten på etablering av såkalte husstammer som ikke elimineres gjennom standard biosikkerhetstiltak. Denne artikkelen er en sammenfatning av hovedfunnene i en nylig publisert vitenskapelig studie [1].

Debes Hammershaimb Christiansen, Petra Elisabeth Petersen, Maria Marjunardóttir Dahl og Nicolina Vest (National Reference Laboratory for Fish and Animal Diseases, Færøyene), Maria Aamelfot, Anja Bråthen Kristoffersen, Mona Dverdal Jansen (Veterinærinstituttet, Norge), Iveta Matejustova (Marine Scotland Science, Aberdeen, Storbritannia), Mike Gallagher (The Roslin Institute, Storbritannia), Gísli Jónsson (Icelandic Food and Veterinary Authority

HPR0 er svært utbredt i færøysk oppdrettslaks

Infeksjon med HPR0 er vanlig i alle oppdrettslaksens produksjonsstadier [1,2]. Etter en omfattende ILA epidemi på 2000-tallet som førte til nedstengning av de færøyske lakseinsdustrien, har myndig-

Hvorfor er det viktig å forstå hvor HPR0-smitten kommer fra?

På tross av den utbredte forekomsten av HPR0, kjenner vi bare til to tilfeller av nyoppstått HPRΔ (sykdomsfremkallende ILA-virus) på Færøyene etter gjenoppbyggingen av

Aeromonas veronii på laks i RAS anlegg

Øyvind Salvesen, Elsa Sophia Coehlho Luis, Marianne Kraugerud

NVT, 6,2022, 397-399

- 10% dødelighet I løpet av 4 uker I RAS avdeling
- Ikke påvist i gjennomstrømmingsavdeling
- Råvann unormalt varmt og partikkelrikt. Effekt av UV desinfeksjon usikker
- Vask og desinfeksjon etter tømming av avdeling
- Økt dødelighet også på nytt innsett
- Biofilter tatt ned, avdeling vasket, desinfisert og brakklagt.

Foto: Øyvind Salvesen

Praktiske erfaringer brakklegging i RAS anlegg

ILA, poxvirus, furunkulose, IPN

- Adskilte avdelinger er ikke alltid adskilt
- Vaksinasjon- og sorteringsutstyr vanskelig tilgjengelige for renhold. (og brukes ofte av ulike avdelinger) Kan ha materialer som ikke tåler vanlig desinfeksjonsmidler
- Rør og pumper kan måtte demonteres
- Gjennomføring av vask og desinfeksjon og tørrlegging viktigere enn tid for evt brakklegging
- Det er i noen tilfeller valgt å bytte ut substrat i biofilter.
- Behov for brakklegging kan utløse behov for bytte av utstyr og betydelige bygningsmessige utbedringer
- Har tatt opptil 4-6 måneder

Planlegg for brakklegging og avdelingsvis produksjon